

Energidepartementet

Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Postmottak@ed.dep.no
Deres ref.

Vår ref.: Jonas Løvdal

Vår dato: 20.06.2025

Spørsmål til ordning for Norgespris som Distriktsenergi mener det er behov for rask oppklaring på.

Distriktsenergi representerer mer enn halvparten av landets energiverk.

Bakgrunnen for spørsmålene

Distriktsenergi har to helt konkrete spørsmål vi ønsker avklaring på allerede nå i forbindelse med innføring av Norgespris, som vi ikke kan se er avklart gjennom behandlingen og høringer av Norgespris hverken i stortingsproposisjon, innstilling i Stortinget eller gjennom forslag til forskrifter.

Grunnen til dette, er at vi er usikre på hva som faktisk er ment å gjelde, og at det vil være vanskelig å få lagt inn de riktige funksjonene i de systemene som må til for Norgespris i tide hvis de ikke besvares raskt.

Vi begrunner spørsmålene grundig nedenfor.

Spørsmål 1 om utfordringer når gjelder leietakers rett til å bestille Norgespris.

I Prop. 148 L 2024–2025 – «Lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger» er det fremhevet følgende om utleieboliger og Norgespris:

På side 22 under pkt 3.2.8 står det:

«Lede mener det er behov for avklaring av de tilfeller der en privatperson inngår avtale om Norgespris for en utleiebolig eid av en næringsaktør eller kommune, og hvordan Norgespris håndteres ved utflytting.»

Videre står det på side 30 under punkt 3.3.7:

«Departementet merker seg høringsinnspillet fra Lede, som mener det er behov for avklaring av de tilfeller der en privatperson inngår avtale om Norgespris for en utleiebolig eid av en næringsaktør eller kommune, og hvordan Norgespris håndteres ved utflytting. Departementet viser at til formålet med Norgespris er å sikre husholdningene forutsigbare og stabile strømpriser med utgangspunkt i den reelle historiske kraftprisutviklingen.

Norgespris er avgrenset mot næringskunder og øvrige forbruksgrupper.

Departementet tar med seg innspillet i arbeidet med forskrift.»

Fra Stortinget behandling av Norgespris kan vi i Innst. 535 L (2024–2025) lese følgende:

Komiteens medlem fra partiet Rødt skriver i sine merknader:

De t t e m e d l e m viser også til at bindingstiden for målepunkter kan bli en kilde til konflikt. En bolig som selges med Norgespris på målepunktet, er ett eksempel. Et annet eksempel er en leietaker som bestiller Norgespris, men på den måten binder utleier.

I brev fra statsråden til energi- og miljøkomiteen av 3. juni 2025, - angitt som «26-34 til Prop. 148 L (2024-2025) Lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger» svarer statsråden:

«Det er nettkunde som er registrert på målepunktet som kan bestille Norgespris. Dersom leietaker er registrert på målepunktet vil leietaker kunne inngå avtale om Norgespris og binde målepunktet ut prisperioden. Prisperioden vil være inntil 12 måneder fra og med 2027, og inntil 15 måneder for avtaler som inngås i den første prisperioden som er foreslått fra 1. oktober 2025 – 31. desember 2026. Eventuell bindingstid på utleiers målepunkt vil dermed være begrenset. Det vil uansett være naturlig å regulere leietakers adgang til å inngå avtale om Norgespris i husleiekontrakten mellom utleier og leietaker.»

Distriktsenergi kan ikke se at spørsmålet om juridisk fullmakt til å binde en avtale til en eiendel som en person ikke eier, er adressert fullstendig i dette svaret heller.

I høringsnotatet til forslag til forskrifter om Norgespris og strømstønad mv. I forskriften på side 10 under punkt 3.1.4 Bindingstid står det:

«En konsekvens av at målepunktet bindes er at eventuelle nye eiere/leietakere vil overta forrige beboers avtale om Norgespris for resterende prisperiode. Dersom det foreligger en bindende avtale om Norgespris på målepunktet, vurderer departementet at

selger/utleier bør opplyse om dette. Ved salg kan dette forslagsvis opplyses om i egenerklæringsskjema vedlagt salgsoppgaven.

I høringen av lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger, mente Lede det var behov for avklaring av de tilfeller der en privatperson inngår avtale om Norgespris for en utleiebolig eid av en næringsaktør eller kommune, og hvordan Norgespris håndteres ved utflytting. Departementet bemerker at Norgespris omfatter husholdnings- og fritidsboligforbruk, og er avgrenset mot næringskunder og øvrige forbruksgrupper. Dersom det foreligger en avtale om Norgespris på et målepunkt, og målepunktet bytter eier, skal nettselskapet avslutte avtaleforholdet dersom ny eier av målepunktet ikke har rett til å være omfattet av ordningen.»

Distriktsenergi kan ikke se at departementet har realitetsbehandlet problemstillingen som selskapet Lede adresserte i den opprinnelige høringen. Spørsmålet er av både juridisk og praktisk art.

For det første er det viktig å vite hvem som skal ha rett til å inngå en avtale om Norgespris når gjelder utleieboliger som er eiet av et næringsselskap eller en kommune. Dette retter seg både til hvem som har fullmakt til å inngå avtalen og hvordan dette teknisk skal løses i Elhub. Utleieboliger har mange ganger flere ulike personer som er å anse som private husholdninger i løpet av et år. Med en bindingstid som er å anse som svært lang, og som samtidig er knyttet til boenheten, vil det være av interesse hvem som har denne fullmakten.

Hvis det er leietakeren selv som har denne fullmakten vil selve registreringen ikke være problematisk, men man kan inngå ugunstige avtaler for andre enn seg selv. Eksempelvis kan en leietaker som bor i et prisområde hvor Norgespris ikke anses gunstig kunne bestille dette rett før personen skal flytte ut. Dermed er det en binding som neste leietaker må bære.

Hvis det er eieren som kan inngå avtale må dette i så fall kontraktsfestes på et vis, og næringsaktøren eller kommunen må praktisk og teknisk kunne gå inn i Elhub å gjøre dette.

Distriktsenergi kan ikke se at denne problemstillingen, som vil rette seg mot et større antall boliger, er svart ut av departementet. Distriktsenergi mener det er viktig at dette gjøres i god tid før høringsfristens utløp, da det da vil være veldig kort tid igjen til ordningen skal iverksettes, og de tekniske utfordringene må planlegges i god tid før dette.

Spørsmål 2 om tilknytning til strømsalgsselskap:

En positiv merknad til departementets høring om Norgespris var at det ble slått fast at alle forbrukere fortsatt må inngå strømvtaler med et strømselskap, selv om de inngår Norgespris. Dette ble også ytterligere fastslått på direkte spørsmål med statsråd og

statssekretær i møte hos departementet. Grunnen til at vi har spurt om dette isolert er at dette var en av få positive nyheter for nettselskapene isolert med Norgespris. Da vi har opp mot 70.000 privatkunder på leveringsplikt i Norge i dag, så vi en mulighet til at dette kunne reduseres ganske mye ved innføringen av Norgespris, såfremt dette var helt klart for alle parter.

Dessverre er dette ikke lengre tydelig da forskriften som departementet har utarbeidet ikke nevner dette med et eneste ord, tvert i mot kan det virke som om forskriften heller setter Norgespris som en rettighet uten noe krav om å inngå slik avtale. Vi mener faktisk at ordlyden kan tolkes dithen at det nå er valgfritt om man vil inngå strømvtale med strømselskap hvis man velger Norgespris.

Videre er dette ei heller kommet inn som bestilling å ha et spesifikt system for til Elhub, som skal lage den digitale løsningen for bestilling av Norgespris.

Dette mener vi det er svært viktig å få klarhet rundt allerede nå, fordi det er viktig for Elhub å ha med seg dette allerede fra starten av når de utvikler systemet. En klargjøring av dette i slutten av august (ref høringsfrist for forskriftene) vil mest sannsynlig ikke være godt nok.

Vi begrunner spørsmålet ved følgende punkter:

I forslag til ny lov om Norgespris og strømtønad til husholdninger av 10. mars 2025, under punkt 6.5.1 Elmarkedsdirektivet på side 29, skriver departementet:

*«Norgespris er et statlig økonomisk tiltak rettet mot private forbrukere av strøm. Det vil ikke fungere som en ny fastprisavtale eller en avtale om strømleveranse. **Forbrukerne må fremdeles inngå strømvtaler med et strømselskap.** Ordningen isolert sett påvirker ikke hvordan strømmen produseres, distribueres eller selges, og fører heller ikke til at monopol- og konkurransebasert virksomhet sammenblandes.»*

Dette stemmer også godt med de svar vi har fått fra statsråden ved direkte spørsmål om dette i møte.

I høringsnotatet til **forslag til forskrifter om Norgespris og strømtønad mv.** på side 8 under punkt **3.1.2 Omfang av ordningen** står det:

«Husholdnings- og fritidsboligkunder som har leveringspliktig kraftleveranse

Husholdnings- og fritidsboligkunder som har leveringspliktig kraftleveranse, kan delta i Norgespris.»

Det står ikke noe videre i forskriften som vi kan utlede om noe krav om at forbrukere må inngå en strømvtale med et strømselskap. Denne formuleringen i forskriften kan tyde på at departementet har gått bort fra sitt opprinnelige syn om at strømkunder også skal ha en strømvtale med et strømselskap. Dette var en av de få positive aspekter vi kunne finne i den nye ordningen, da det i dag er opp mot 70.000 kunder som er på

leveringsplikt. Det er antatt at en stor andel av disse ikke er grunnet betalingsanmerkninger eller annet, men bare at de ikke har kunnskap eller tatt seg tid til å ordne opp i dette.

Ved et krav om at alle som kan få en slik avtale, skal ha dette, ville man ved Norgespris eksempelvis kunne satt opp en «rullgardin» som kommer frem ved bestilling av Norgespris i Elhub, hvor man blir bedt om å velge et strømsalgsselskap man vil knytte seg til. Dette vil i sin tid antakelig gjøre at mange som i dag er på leveringsplikt faktisk ville komme seg ut av dette. Det igjen ville være positivt for nettselskapene.

Spørsmålet Distriktsenergi ønsker svar på er om departementet fortsatt mener utgangspunktet skal være at alle forbrukere skal inngå strømvtaale med et strømselskap, eller om departementet har endret holdning til dette og at det nå er valgfritt. Hvis holdningen ikke er endret er det viktig at vi får klarhet i dette raskt, og at underliggende etater også får en slik prosessering, slik at de kan gi nødvendige bestillinger videre eksempelvis til Elhub.

Med vennlig hilsen
Distriktsenergi



Jonas Løvdal
nestleder og næringspolitisk rådgiver